

Vest-Telemark tingrett - TVTEL-2015-170349

Instans	Vest-Telemark tingrett - Dom
Dato	2016-05-13
Publisert	TVTEL-2015-170349
Stikkord	Forvaltningsrett. Ugyldig forvaltningsvedtak. Tilknytningsgebyr. Legalitetsprinsippet. Vann og avløpsrett.
Sammendrag	<p>Saken gjaldt spørsmål om det forelå et ugyldig forvaltningsvedtak og et eventuelt krav om erstatning fra kommunen. Myndighetenes krav på avgifter og gebyr er et inngrep i privates interesser. Vedtaket krevde derfor hjemmel i lov, jfr. Grunnloven § 113. Problemstillingen i saken var dermed om vass- og avløpsloven § 3 ga hjemmel til å kreve at en senere eier skulle betale et ikke innfridd tilknytningsgebyr. Eventuelt om bestemmelsen skulle forstås slik at den kun ga hjemmel til å kreve gebyret fra den som eide eiendommen når kravet på tilknytningsgebyr oppsto. Retten kom frem til at kommunen ikke hadde hjemmel til å kreve at hytteeierne betalte tilknytningsgebyret. Vinje kommunes vedtak om å kreve tilknytningsgebyr fra hytteeierne var derfor ugyldig. Konsekvensen ble at beløpene skulle tilbakebetales og hytteeiernes utgifter erstattes. (Sammendrag ved Lovdata.)</p>
Saksgang	Vest-Telemark tingrett TVTEL-2015-170349 (15-170349TVI-VTEL).
Parter	Eirik Nodland Hansen, Mariann Hansen, Per Olav Helgeland, Geir Nevland, Merete Nevland, Jan Grasmyr, Kari Gjerseth Grasmyr, Sven-Olaf Olafsen, Anita Olafsen, Pål Mosbergvik, Jorunn Kaasin Mosbergvik, Kjetil Kaasin, Anlaug Johre Kaasin, Atle Taalesen, Bente Taalesen, Svein Lysebo, Hanne Lysebo, Nils Jakob Røsholt, Bernt Ove Søvik, Gry Larønningen Søvik, Bastø Fosen AS, Jan Morten Hedlund, Anne-Kari Hedlund, Hans Petter Lien, Hege Finnerud Lien, Terje Tobiassen, Vibeke Marie Mæland Tobiassen, Lino Inversini, Benedicte Inversini (for alle: advokat Thor Johan Kaarstein Larsen) og Kari Semb Lysebo mot Vinje kommune (advokat Guttorm Jakobsen).
Forfatter	Dommerfullmektig Are Nygård Bergh.

Saken gjelder

Problemstillingen i saken er om Vinje kommunes (klagenemdens) vedtak av 5. juni 2015 om å kreve tilknytningsgebyr fra hytteeierne er ugyldig. Eventuelt om Vinje kommune har begått feil som gir hytteeierne krav på erstatning.

Innledning

Det er totalt 15 saksøkere i saken. Saksøkernes navn fremgår av dommens førsteside. Hovedsakelig vil saksøkerne omtales som «hytteeierne», men hvor det er relevante forskjeller i de faktiske forhold eller lignende vil den enkelte hytteeiers navn bli nevnt.

Felles for hytteeierne er at de har inngått avtale med SF - eiendom AS (heretter kun SF-eiendom) om kjøp av tomt og oppføring av hytte eller kjøp av ferdig oppført hytte. Samtlige hytteeiere har betalt tilknytningsgebyr til SF-eiendom i henhold til den kontrakten som de inngikk med SF-eiendom. SF-eiendom skulle betale gebyret videre til kommunen i henhold til en avtale som de hadde med kommunen. SF-eiendom gikk imidlertid konkurs den 5. november 2014. Tilknytningsgebyret som hytteeierne hadde betalt SF-eiendom var på dette tidspunktet ikke betalt videre til kommunen. Kommunen krevde derfor tilknytningsgebyret fra hytteeierne.

Problemstillingen i saken er om kommunen kan kreve tilknytningsgebyret fra hytteeierne eller om de har betalt til SF-eiendom med frigjørende virkning.

Dommens oppbygning

Dommen starter med en fremstilling av de faktiske forhold. De faktiske forhold blir ikke fremstilt i tidskronologisk rekkefølge, men tematisk. Deretter vil partenes argumenter og påstander bli presentert. Til slutt redegjøres det for rettens syn på saken.

Fremstilling av de faktiske forhold

Hva er tilknytningsgebyr

Tilknytningsgebyr er et kommunalt gebyr som skal dekke kommunens utgifter ved at en eiendom tilknyttes det kommunale vann og avløpsnett. Tilknytningsgebyret er et engangsgebyr. Gebyret suppleres av årsgebyr for vann og avløp. Dette er et årlig gebyr som normalt beregnes på bakgrunn av faktisk eller antatt forbruk.

Både tilknytningsgebyret og årsgebyret har hjemmel i Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg (heretter vass og avløpsloven) § 3. Bestemmelsens første avsnitt lyder slik: «*Når ein fast eigedom har tilknytning til kommunal vass- eller avløpsleidning, antan beinveges eller gjennom privat samleidning, har eigaren skyldnad til å svare vass- og avløpsgebyr til kommunen*».

Vass- og avløpsloven har i § 4 og § 5 delegert til departementet og kommunene å gi nærmere regler for beregning og innkreving av gebyrene.

Departementet har i Forskrift om begrensning av forurensing (forurensingsforskriften) kapittel 16, kommunale vann- og avløpsgebyr, gitt to bestemmelser som har betydning for beregning av tilknytningsgebyr. Forurensingsforskriften § 16-2 lyder slik:

«Generelt om beregningen

Gebyrene for eiendom som brukes som bolig, skal beregnes for hele eiendommen under ett eller separat for den enkelte boenhet.

Eier av fast eiendom er i alle tilfelle ansvarlig for gebyrene overfor kommunen.»

Videre følger det av § 16-3:

«Engangsgebyr for tilknytning

Plikt til å betale engangsgebyr for tilknytning oppstår når en ellers gebyrpliktig eiendom blir bebygd, eller når gebyrplikt for bebygd eiendom inntreffer etter lov om kommunale vass- og kloakkavgifter § 1. Ved tilbygg eller påbygg kan det beregnes tillegg i tilknytningsgebyret. »

Forurensningsforskriften kapittel 16 er vedtatt med hjemmel i den tidligere vass- og avløpsloven men er fortsatt gyldig, jfr. vass- og avløpsloven § 7 annet avsnitt.

Vinje kommune har vedtatt egne forskrifter om vann- og avløpsgebyr, som også omfatter tilknytningsgebyr. Forskriftene ble først vedtatt 20. februar 2003. Forskriftene ble i 2006 supplert med egne forskrifter om anleggsbidrag. Disse forskriftene gjaldt frem til 1. januar 2013. Fra 1. januar 2013 trådte det nye forskrifter i kraft, som var basert på vass- og avløpsloven av 2012.

Av forskriftene fra 2003 er det inntatt bestemmelser om tilknytningsgebyr i § 5 og § 11:

Forskriftenes § 5:

«Gebyr for tilknytning.

Forskrift av 10. januar 1995 nr. 70 krev at det blir betalt eingongsgebyr for tilknytning til vass- og/eller avløpsstener.

Eingongsgebyret blir betalt for eiendom der det står bygg, eller ved oppføring av eller tilbygg til bygg på eiendom, som knyttes til offentlig vass- og /eller avløpsnett.

Eingongsgebyret vert regna etter bruksareal (BRA), og skal betalast før tilknytning.

Forskriftenes § 11:

«Innbetaling av gebyr

Abonnenten er ansvarlig for betaling av gebyra.

Kommunen sender faktura for eingongsgebyr for tilknytning til abonnenten samstundes som igangsettingsløyve/byggeløyve) blir gitt eller når eksisterande bygg blir tilknytt kommunal leidning. Eingongsgebyret må vere innbetalt før tilknytning skjer.»

I forskriftenes § 3 er «Abonnenten» definert som

«Eigar av eiendom som er registrert i grunnboka med eige gards- og bruksnummer eller seksjonsnummer(under felles gards og bruksnummer), som er tilknytt kommunal vass- og eller avløpsleidning direkte eller gjennom felles stikkleidning.

Det same gjeld festar av eiendom med festeavtale for 10 år eller meir men der festaren eig dei bygningane som er plassert på tomta, og bruker festerett slik det går frem av lov om tomtefeste.

Eigar / festar kan gjera avtale om at andre personar er deira representant for rekningane. Rekningar vert sendt representant, men eigar / festar er ansvarleg.»

Av forskriftene som ble vedtatt den 12. desember 2012 og som trådte i kraft 1. januar 2013 er det inntatt et eget kapittel om tilknytningsgebyr, jfr. forskriftenes kapittel 2. I forskriftenes § 2-4 om «Ansvar og betalingsfrist» står det at «Abonnenten har ansvaret for betaling av eingongsgebyret for tilknytning. Gebyret skal vera betalt når tilknytning blir utført».

Abonnent er i § 1-1 bokstav d) definert likt som i forskriften av 2003, men det er ikke inntatt noe avsnitt om at eieren/festeren kan inngå avtale med andre om at disse skal motta regning, slik det ble gjort i 2003 forskriftene.

Det følger av forskriftenes § 2-2 at størrelsen på engangsgebyret fastsettes på bakgrunn av boligens størrelse. Her skjedde det en endring fra 2003 forskriftene ved at boliger under 120 kvadratmeter fikk fastsatt gebyr som om boligen hadde vært på 120 kvadratmeter.

Tilknytningsgebyrene i denne saken varierer derfor mellom 64 431,69 kroner til 129 972,50 kroner.

Informasjon om SF-eiendom

Kort om bakgrunnen til selskapet

Selskapet SF-eiendom AS drev med oppføring og salg av hytter i Rauland i Telemark. Sjur Fredriksen var både daglig leder og styreleder i selskapet og eide 100 % av aksjene. Sjur Fredriksen forklarte i sin vitneforklaring at

han hadde drevet med hytteutbygging i Raulandsområdet siden 2007-2008. Tidligere var han innehaver av et firma som het Grenland/Skien utvikling, som også drev hytteutbygging i samme område. Sjur Fredriksen forklarte at dette firmaet gikk konkurs i 2009. Også ved den konkursen hadde han mottatt tilknytningsgebyr fra hytteeiere uten å betale det videre til kommunen. Etter den konkursen krevde Vinje kommune at han personlig gjorde opp krav på manglende innbetalt tilknytningsgebyr. Kravet var på over en million kroner og ble gjort opp av ham og hans daværende kompanjong med 50 % på hver.

Avtaler inngått mellom SF-eiendom og Vinje kommune og SF-eiendom og hytteeierne

I perioden fra februar 2012 til juni 2013 gav Vinje kommune igangsettingstillatelser (byggeløyve) til SF-eiendom. Igangsettingstillatelsene ble sendt ut til SF-eiendom sammen med avtaler om anleggsbidrag. Både igangsettingstillatelsene og avtalene om anleggsbidrag ble fremlagt for retten. For å illustrere innholdet i dokumentene kan det vises til dokumentene som referer seg til hytten til Eirik Nodland Hansen og Mariann Hansen, gnr 150 / bnr 297. Av igangsettingstillatelsen av 20. februar 2012 fremgår det av punkt 4, spesielle vilkår, at «Anleggsbidrag skal være betalt og underskriven avtale returnert til Vinje kommune før ferdigattest/mellombels bruksløyve vert gjeven».

Av avtalen om anleggsbidrag av 21. februar 2012, som ble sendt fra Vinje kommune til SF-eiendom fremgår det at

«Eigar/festar skal svare anleggsbidrag(eingongssum) som tilskot til utbygging av hovudanlegg for vatn og avløp i område for tyngre turistutbygging. Anleggsbidraget skal svarast etter det til kvar tid gjeldande satsar og berekningsgrunnlag.

Anleggsbidraget skal betalast i høve til BRA(Bruksareal).

- *Tilknytningsavgift for vatn / avløp kjem i tillegg.*
- *Avtala er bindande for dei underteikna partane, og er ikkje knytt til eigedom ved salg.*
- *Anleggsbidrag skal være betalt og underskriven avtale returnert til Vinje kommune før ferdigattest/mellombels bruksløyve vert gjeven.*

Vilkår for tilknytning:

- *Anleggsbidraget skal være betalt før ferdigattest / mellombels bruksløyve vert gjeven.*
- *Tiltakshavar pliktar å be om om faktura på anleggsbidrag seinast 60 dagar før søknad om ferdigattest / mellombels bruksløyve vert sendt.*
- *Kopi av kvittering for betalt anleggsbidrag skal ligge ved søknad om ferdigattest/mellombels bruksløyve.*
- *Senere saksgang som følge av at denne tidsfristen ikkje vert halde, er tiltakshavers ansvar.*

Det som ovenfor er omtalt som anleggsbidrag er langt på vei identisk med tilknytningsgebyr. Vinje kommune sendte faktura til SF-eiendom for ovennevnte hytte den 18. februar 2013. Fakturaen var på 195 8849,60 kroner. Siden gnr 150 brn. 297 er en seksjonert tomannsbolig skal beløpet deles på to. Som følge av forskriftsendringen som trådte i kraft 1. januar 2013 var beløpet noe lavere enn beløpet på avtalen om anleggsbidrag.

Normalt inngikk SF-eiendom to avtaler med hytteeierne. Først ble det inngått avtale om kjøp av tomt, deretter ble det inngått avtale om oppføring av hytte. Ved enkelte anledninger ble det imidlertid kun inngått avtale om kjøp av ferdig oppført hytte.

Som eksempel på avtalene som ble inngått kan det igjen vises til hytten til Eirik Nodland Hansen, gnr. 150, brn. 297 seksjonsnummer 1. Kjøpekontrakten for tomten ble inngått 20. februar 2012. Av kontraktens punkt 7 nr. 4) fremgår det at «Det er selgers ansvar å betale for tilknytning til offentlige anlegg og det er kjøpers ansvar å betale de fremtidige offentlige kostnader knyttet til vei, vann, avløp, strøm og renovasjon.»

Partene inngikk kontrakt om oppføring av hytte den 8. mai 2012. Det fremgår av punkt 6.7 i kontrakten at «Forbrukeren skal betale alle gebyrer og avgifter i forbindelse med byggesaken, samt tilknytningsavgifter for elektrisitet, vann, kloakk o.l.»

Kontrakten ble også inngått med et vedlegg hvor det fremgikk at «SF-eiendom AS bekrefter med dette at det er vi som betaler tilknytningsavgift til Vinje kommune og Rauland kraft.»

Når det gjelder kontraktene som ble inngått mellom SF-eiendom og hytteeierne er det noen små forskjeller. I de fleste kontraktene er ordlyden identisk med kontrakten som gjaldt hytten til Eirik Nodland Hansen. Det fremgår av de fleste kontraktene om kjøp av tomt at selger skal betale for tilknytning, mens det normalt fremgår av kontaktene om oppføring / kjøp av hytte at forbrukeren skal betale for tilknytning. Men i enkelte av kontraktene som gjelder kjøp av tomt, fremgår det at «*Det er kjøpers ansvar å betale for tilknytning til offentlige anlegg, og det er kjøpers ansvar å betale de fremtidige offentlige kostnader knyttet til vei, vann, avløp, strøm og renovasjon*». Dette gjelder for eksempel kontrakten som ble inngått mellom SF-eiendom og Jan Grasmyr og Kari Gjerset Grasmur. Mona Kristin Larsen, som var ansatt i SF-eiendom forklarte i retten at dette skyldes at SF-eiendom ønsket at Vinje kommune skulle begynne å fakturere hytteeierne direkte. En slik ordning ble imidlertid aldri etablert. Dette fremgår av e-postutvekslingen mellom Mona Kristin Larsen og Therese Lofthus som er inntatt lengre nede i dommen under overskriften «Korrespondanse mellom SF-eiendom og Vinje kommune vedrørende fakturering for tilknytningsavgift».

Selv om det i noen kontrakter fremgår at kjøper hadde ansvaret for å betale for tilknytning er det uomtvistet at samtlige hytteeiere betalte tilknytningsavgiften til SF-eiendom og at dette var i tråd med avtalen mellom dem. Videre er det uomtvistet at SF-eiendom skulle betale dette videre til Vinje kommune.

Overføringen av hjemmel til eiendommene mv

Selv om kontraktene i saken er inngått mellom SF-eiendom og hytteeierne hadde ikke SF-eiendom hjemmelen til noen av eiendommene. Det fremkom i retten at hjemmelen ble overført direkte fra grunneier / tomteutvikler til hytteeierne. Dette ble gjort for å spare dokumentutgift. Nedenfor er det tatt inn en tabell for å illustrere hvem som var opprinnelig hjemmelshaver, hvem som ble ny hjemmelshaver og når hjemmelen ble overført. Denne tabellen blir supplert av en ny tabell som viser når det ble inngått avtale mellom Vinje kommune og SF-eiendom om betaling av anleggsbidrag, når det ble gitt igangsettingstillatelse (byggeløyve), når kommunen vedtok å kreve tilknytningsgebyr fra den enkelte hytteeier og hvor stort dette beløpet er.

Tabell 1, vedrørende hjemmel

Eiendom og nåværende eier	Tidligere hjemmelshaver	Dato for hjemmelsoverføring
Gnr. 150 bnr. 297 seksjonsnummer 1, Eirik Nodland Hansen og Mariann Hansen	Tov Svalastog	13. april 2012
Gnr. 150 bnr. 297, seksjonsnummer 2, Per Olav Helgeland	Tov Svalastog	12. februar 2013
Gnr. 150 bnr. 298, Geir Nevland og Merete Nevland	På Druen AS	30. april 2012
Gnr. 150 bnr. 299, seksjonsnummer 1, Jan Grasmyr og Kari Grasmyr	Tov Svalastog	14. mars 2013
Gnr. 150 bnr. 299 seksjonsnummer 2, Sven Olaf Olafsen og Anita Olafsen	Tov Svalastog	8. mars 2013
Gnr. 150 bnr. 250, seksjonsnummer 1, Pål Mosbergvik og Jorunn Mosbergvik	Stenberg Finans AS	2. februar 2013
Gnr. 150 bnr. 250, seksjonsnummer 2, Kjetil Kaasin og Anlaug Kaasin	Stenberg Finans AS	29. januar 2013
Gnr. 150, bnr. 302, seksjonsnummer 1, Atle Taalesen og Bente Taalesen	Tov Svalastog	21. mai 2012
Gnr. 150 bnr. 303 seksjonsnummer 1, Svein Lysbo og Kari Semb Lysbo, Hanne Lysbo og Nils J. Røsholt	Tov Svalastog	18. oktober 2013
Gnr. 150, bnr. 254, seksjonsnummer 3, Bernt Ove Søvik og Gry L. Søvik	Tov Svalastog	8. mars 2013
Gnr. 150, bnr. 305 seksjonsnummer 1, Bastø Fosen AS	Tov Svalastog	12. april 2012
Gnr. 150 bnr. 254 seksjonsnummer 2, Jan Morten Hedlund og Anne Karin Hedlund	Stenberg Finans AS	18. mars 2013
Gnr. 150 bnr. 383, seksjonsnummer 1, Hans Petter Lien og Hege Finnerud Lien	Tov Svalastog	4. desember 2013
Gnr 150 bnr 383 seksjonsnummer 2, Terje Tobiassen og Vibeke Tobiassen	Tov Svalastog	3. desember 2013
Gnr. 150 bnr. 291 seksjonsnummer 1, Lino Inversini og Benedicte Inversini	SF-eiendom	16. juni 2014

Tabell 2

Eiendom	Når ble det inngått avtale mellom Vinje kommune og SF-eiendom	Når ble byggeløyve	Når vedtok kommunen å kreve tilknytningsgebyr fra	Størrelsen på tilknytningsgebyret

	om anleggsbidrag	gitt	hytteeierne	
Gnr. 150 bnr. 297, seksjonsnummer 1	21. februar 2012	20. februar 2012	28. januar 2015	97 924,80 kr
Gnr. 150, bnr. 297, seksjonsnummer 2	21. februar 2012	20. februar 2012	28. januar 2015	97 924,80 kr
Gnr. 150, bnr. 298	19. april 2012	14. april 2012	1. februar 2015	107 007,69 kr
Gnr. 150 bnr. 299, seksjon 1	5. september 2012	4. september 2012	30. januar 2015	85 861,30 kr
Gnr. 150 bnr. 299, seksjon 2	5. september 2012	4. september 2012	30. januar 2015	85 861,60 kr
Gnr. 150 bnr. 250 seksjon 1	4. september 2012	2. september 2012	30. januar 2015	106 440,00 kr
Gnr 150 bnr 250 Seksjon 2	4. september 2012	3. september 2012	18. februar 2015	102 892,00
Gnr. 150 bnr. 302 seksjon 1	18. april 2012	14. april 2012	1. februar 2015	85 861,60 kr
Gnr. 150 bnr 303, seksjon 1	4. september 2012	11. juli 2013	4. februar 2015	97 073,29 kr
Gnr 150 bnr 254 seksjon 3	4. september 2012	18. desember 2012	5. februar 2012	129 972,45 kr
Gnr 150 bnr 305 seksjon 1	12. mars 2012	20 februar 2012	28. januar 2015	86 581,20 kr
Gnr 150 bnr 254 seksjon 2	12. mars 2012	18. desember 2012	5. februar 2015	83 732,80 kr
Gnr 150 bnr 383 seksjon 1	6. november 2012	5. november 2012	4. februar 2015	83 874,71 kr
Gnr 150 bnr 383 seksjon 2	6. november 2012	5. november 2012	4. februar 2015	83 874,71 kr
Gnr 150 bnr 291 seksjon 1	6. november 2012	18. juni 2013	5. februar 2015	64 431,69

Dersom kolonnen for dato for hjemmeloverføring i tabell 1 sammenlignes med kolonnen for når byggeløyve ble gitt i kolonne 2 fremgår det at ingen av hytteeierne hadde fått hjemmel til eiendommene når byggeløyve ble gitt. Partene er også enige om at samtlige hytter ble tilkoblet det kommunale vann og avløpsanlegget før hyttene ble overført til hytteeierne. Retten kommer tilbake til betydningen av dette lenger nede i dommen under rettens vurdering.

Korrespondanse mellom SF-eiendom og Vinje kommune vedrørende fakturering for tilknytningsavgift

Den 21. mai 2012 sendte Mona Kristin Larsen som var ansatt i SF-eiendom denne e-posten til Vinje kommunes postmottak:

«Hei

Vi ønsker at dere skal fakturere kundene våre direkte for tilknytning vann og kloakk, slik som noen andre entreprenørene i Holtardalen gjør.

I den forbindelse så lurer vi på hvordan dere regner ut hvor mye tilknytningsavgiften kommer på?

Vi må trekke denne summen ut av våre priser, og derfor prøve å få dette så riktig som mulig.

Kan dere hjelpe oss med hvordan vi må gå frem for å få til dette?»

Samme e-post ble sendt på nytt den 23. mai 2012. Retten har ikke fått fremlagt noe svar på denne e-posten.

Den 4. desember 2012 sendte Mona Kristin Larsen i SF-eiendom ny e-post til Vinje kommunes postmottak, med slikt innhold:

«Hei

Vi vil gjerne begynne med at våre kunder betaler tilknytning på hyttene sine direkte til dere istedenfor å gå gjennom oss.

Hvordan kan vi løse det sammen?»

Dette er heller ikke dokumentasjon i saken på at denne e-posten ble besvart.

Den 20. mars 2013 kl. 10.10 sendte Mona Kristin Larsen i SF-eiendom ny e-post til Vinje kommune med slikt innhold:

«Hei

Jeg ser dere er veldig aktive på faktureringsfronten. Jeg trenger en forklaring på hvorfor dere har sendt fakturaer på tilknytning på tomter som ikke har fått tilknyttet noe som helst, noen av de er bare skog ...

Faktura 22549246 og 22550141, kan dere se på de og gi meg en tilbakemelding?

For meg ser det ut som at dere har sendt faktura på det samme to ganger, men med forskjellig beskrivelse av produktet?

Hvorfor er disse fakturaene sendt til SF-eiendom AS?

De skal ikke til oss, men til tiltakshaver Erling Svalastog og Destinasjon Rauland.»

Vinje kommune ved Therese Lofthus som jobbet ved kommunenes tjenestetorg besvarte e-posten den 21. mars 2013 kl. 10.37:

«Hei

Viser til fakturaspørsmål under. Skal prøve å forklare litt. Nokon er rette og noko kan me endre fakturamottaker på. Jf nytt kommunestyrevedtak 2013/133 er det ikkje lenger høve til å få godkjent tiltaka som prosjekt, med å få faktura når ferdigattest ligg føre.

Frå 1.1.13 blir alle fakturert for tilknytningsavgift saman med byggesaksgebyr når byggeløyve vert gjeve. Dei som hadde faktura utestående pr 1.1.13, fekk tilsendt desse. Alle fakturamottakaraene fekk brev om ordninga på førehand.»

Mona Kristin Larsen i SF-eiendom svarte på e-posten samme dag kl. 10.37:

«Hei

Takk for god forklaring!! Men, jeg tenker at om vi hadde vært klar over denne endringen tidligere ville vi ALDRI byggesøkt tomter på forhånd slik vi har gjort. Vi har byggesøkt de for å være litt på forskudd og spare tid.

Jeg har også tidligere spurt dere om hvordan vi best kan ordne at dere sender tilknytning direkte til kunde. Har dere en løsning på det nå? Vi selger nå hytter uten tilknytning, og trenger å vite hvordan dere vil at vi skal gå frem for at dere skal sende faktura til kunden?»

Therese Lofthus i Vinje kommune svarer på e-posten samme dag kl. 14.19:

«Hei igjen

For å ta det fyrste spørsmålet fyrst:

Det enklaste er at alle følger lov om kommunale vass- og avløpsanlegg § 3. Kommunen fakturerer heimelshavar på egedomen. Dersom det er andre enn heimelshavar på faktureringsstidspunktet, som skal ta den økonomiske belastninga, må dei involverte gjere avtalar seg imellom som ivaretek dette. Kommunen har hatt saker der ein har forsøkt det du spør om (Sende faktura til ny kunde / heimelshaver) og erfaringen var ikkje god - kommunen har enno uløyste saker som resultat av dette. Den varianten er difor uaktuell.

Me held oss no til kommunestyrevedtaket vedr faktureringsstidspunkt og lov om kommunale vass- og avløpsanlegg vedr fakturamottaker.»

Den 23. mars 2013 blir e-posten besvart av Mona Kristin Larsen i SF-eiendom:

«Hei igjen

Dere skriver at det hadde vært enklast om alle følger loven om at kommunen fakturerer hjemmelshaver, og at hjemmelshaver og de involverte på faktureringsstidspunktet og gjør avtaler seg imellom. Skjønner jeg i alle fall ikke hvorfor dere sender fakturaer til SF eiendom AS, vi er ikke hjemmelshaver på noen av eiendommene! Kundene våre derimot blir hjemmelshavere, og de kan dere ikke sende faktura til, det er uaktuelt ...

Da kan dere kreditere alle fakturaene våre og sende de til hjemmelshaverne på de aktuelle eiendommene?

Men når dere svarer meg ang faktura 22199829 - da er det tiltakshaver som skal ha faktura, ikke hjemmelshaver?

Faktura 22199872 - denne har jeg klart å finne ut av selv

Faktura 22550146 - ifølge regelen nevnt ovenfor skal denne sendes til hjemmelshaver, ikke SF-eiendom AS.

Det hadde vært enklast om dere også følger lov om at kommunen fakturerer tilknytning til hjemmelshaver, og om det i tillegg skjer på det tidspunktet tilknytningen faktisk blir utført»

SF-eiendom får økonomiske problemer

SF-eiendom fikk etterhvert økonomiske problemer. Den 2. april 2013 skrev Mona Kristin Larsen en e-post til Vinje kommune med slikt innhold: *«Hei igjen kan vi få en liten utsettelse på faktura 22550155 også i påvente av endring?»*

Vinje kommune hadde allerede i e-post av 22. mars 2013 innvilget betalingsutsettelse på noen fakturaer til SF-eiendom.

I tiden etter 2. april var det noe korrespondanse mellom Mona Kristin Larsen og Vinje kommune om lengden på betalingsutsettelsen, renter og kommunens faktureringsrutiner. Den 10. april 2013 sendte Wenche Almenning i Vinje kommune en e-post til Mona Kristin Larsen. I e-posten ble det gitt utsettelse på en rekke fakturaer frem til 20. april 2013.

Fakturaene ble imidlertid ikke betalt. Den 7. juni 2013 sendte Mona Kristin Larsen ny e-post til Wenche Almenning i Vinje kommune. Hun ba om forlenget utsettelse på totalt 10 fakturaer. Wenche Almenning besvarte e-posten samme dag. Hun innvilget betalingsutsettelse til 20. august 2013 og det fremgikk av e-posten at økonomisjefen hadde godtatt betalingsutsettelsen.

Den 19. juni 2013 sendte Wenche Almenning e-post til Mona Kristin Larsen. E-posten hadde slikt innhold:

«Hei igjen! Kva har de tenkt å gjera med sak 875700/13 som de har fått purring på frå kreditor. Betalingsfristen for 4-18 varselet gjekk ut 10.6.13. Gjeld fakturaene som du ser under»

Det ble under vist til 5 fakturaer hvorav en gjelder en hytteeier i denne saken.

Mona Kristin Larsen besvarte e-posten den 20. juni 2013, og ba om utsettelse en gang til på de nevnte fakturaene. Denne e-posten ble besvart av daværende plan og økonomisjef Jan Myrekrok. Han innvilget betalingsutsettelse til 20. september (med unntak av en faktura som viste seg å være betalt).

Utover høsten er det nye e-postutvekslinger mellom SF-eiendom og Vinje kommune som blant annet gjelder betaling av fakturaene. Det vises her til Wenche Almenning i Vinje kommune sin e-post av 6. september 2013 hvor hun skrev:

«Hei!

Snakka med økonomisjef Jan Myrekrok og det var greit med utsettelse på faktura 22560677 og 22550143. Då set med forfallet fram til 30.11.13 på desse. Så får de heller koma tilbake til det dersom det er nødvendig. Renter må de sjølv sagt betale.»

Deretter skrev Mona Kristin Larsen e-post til Wenche Almenning den 2. oktober 2013 med blant annet slikt innhold:

«Tusen takk for utsettelsen!

Kan vi også få til en betalingsordning med de andre fakturaene ?

At vi betaler inn en bestemt sum til dere hver mnd. ?

Og hvis ja, hvilken sum tenker dere er passende ?»

Wenche Almenning besvarte e-posten den 4. oktober 2013;

«Dersom de betalar dei to fakturaene under til rett tid så kan me akseptere månedlege rater a 200 000,- frå desember -13. Kreditor skal få beskjed om dette.

Ha ein fin dag iS»

Den neste korrespondansen som ble fremlagt for retten mellom SF-eiendom og Vinje kommune er fra januar 2014. Den 16. januar 2014 skrev Sjur Fredriksen denne e-posten til Jan Myrekrok:

«Hei Jan!

Jeg snakket med deg rett før jul ang og betale tilknytningsavgifter pr mnd fremover en stund til vi får solgt litt unna av det vi har der nå. Det binder mye kapital, men det løser seg om ikke lenge.

Nå har vi fått to krav fra kreditor.

Det ene er på 567.673,96

Og den andre 207.626,54

Vi ble enige om og betale 150.000,-pr. mnd fra og med januar og da regnet jeg med at dere sendte faktura/giro på dette hver mnd. Vi har ikke fått noe slikt, men derimot krav fra Kreditor som sagt isteden.

Kan du hjelpe meg så vi får løst dette?

Vil også minne om at 9 av tomtene vi har søkt på ikke er bebygd i det hele tatt. Vi søkte for ca 2 år siden, men det er fortsatt skog og fjell på disse og da blir det også veldig tungt og betale disse avgifter på forskudd. Men dette ligger i det totale kravet fra dere, men ville nevne det så du er klar over dette.

Håper du kan se kjapt på dette så vi kan påbegynne betalingsavtalen vi gjorde før jul.»

E-posten ble besvart dagen etterpå, den 17. januar 2014. Wenche Almenning skrev da til Sjur Fredriksen:

«Hei

Sjå vedlagt mail frå meg 4.10.13. Dei to fakturaene som de skulle betale før me aksepterte månedlege avdrag a kr 200.000,-(Seinare endra til kr 150.000,-) er ikkje betalt. Det er dei de har fått purring på no.

Det stemmer at kreditor ikkje har sendt avdragsgiroer, forsto det slik iflg. Mailen frå dykk at de skulle betale inn «ein bestemt sum kvar mnd». Men kreditor har no fått beskjed om å sende dykk giroer a kr 150.000,- pr. mnd. Med fyrste forfall no i januar. Så då kjem den nok i posten snart. .

Då håpar eg dette ordnar seg. Ha ein fin dag.»

SF-eiendom betalte imidlertid ikke i tråd med avtalen. Den 12. mars 2014 sendte Wenche Almenning ny e-post til Sjur Fredriksen. Daværende plan og økonomisjef Jan Myrekrok som oppført som kopimottaker. E-posten hadde slikt innhold:

«Hei

Kan ikkje sjå at de har betalt avdrag til kreditor i februar. Dei sendte giro til dykk 14.2. på kr 150.000,- med forfall 28.2.2014.

Minner om at avtala kun er gyldig så lenge de held betalingsfristane.

Har no to nye fakturaer som vil bli oversendt kreditor. Faktura 22550161 kr 137094,71 forfall 20.3.13 med henstand til 31.1.14

Og faktura 22550163 kr 137094,71 forfall 20.3.13, henstand 31.1.14.»

Sjur Fredriksen besvarte e-posten samme dag, og skrev da:

«Hei!

Jeg er klar over det og vi har levert 2 hytter i feb som vi venter oppgjør fra via megler/klientkonto. Vi har dette i orden om noen få dager nå.

De andre du nevner må vi legge inn i bet palnen på 150 000,- pr mnd fremover. Vi søker kun i kundens navn stort sett og dette med avgifter til oss vil avta meg og mer nå.

Så det vil ikke komme noe mer på toppen av det gamle vi betaler på.»

Neste fremlagte e-post i saken er fra 26. mai 2014. Daværende Plan og økonomisjef Jan Myrekrok skrev da følgende til Sjur Fredriksen:

«HEI

DET VILLE VORE EIN FORDEL FOR ALLE PARTAR OM SF EIENDOM FØLJER INNGÅTTE BETALINGSAVTALE MED VINJE KOMMUNE! NÅ MÅ DU FÅ ORDEN PÅ DETTE»

Sjur Fredriksen besvarte e-posten 27. mai 2014, og skrev:

«Hei Jan!

Jeg har ved flere anledninger prøvd og få tak i deg på tlf., lagt igjen beskjed og møtt opp i Vinje men har ikke fått tilbakemeldinger. Vi har ikke klart vår avtale pga vi selv har tapt nesten 1,3 mill i vinter på andres konkurser. I tillegg har vi ikke fått påbegynt 5 nye hytter i vinter pga både papirer, skjøter og ikke minst en forferdelig snørik vinter. Vi har alle intensjoner om å gjøre opp, men jeg har prøvd å få tak i deg ang dette og for en gjennomgang av avtalen. Fint hvis du kan sette av tid neste uke for et lite møte til meg. Ha en ellers fin kveld og uke.»

Både Sjur Fredriksen og Jan Myrekrok forklarte seg i retten. Myrekrok forklarte at de to hadde et møte. Som følge av dette møte ble de enige om at SF-eiendom skulle få ytterligere betalingsutsettelse. Myrekrok forklarte at han etter dette møte ikke tvilte på at SF-eiendom ville være i stand til å innfri kommunens krav på tilknytningsavgift.

Sjur Fredriksen kunne ikke huske noe møte, men forklarte at de to snakket sammen på telefon. De ble da enige om betalingsutsettelse.

For retten har det ikke betydning hvordan dette møte skjedde. Retten legger uansett til grunn at det etter e-postutvekslingen i slutten av mai 2014 var samtaler mellom Sjur Fredriksen og Jan Myrekrok og at de to ble enige om en betalingsavtale.

Dette underbygges av denne e-posten som Jan Myrekrok sendte til Wenche Almenning den 3. juni 2014:

«Hei!

Har gitt han henstand med «alt» til 31. august»

SF-eiendom går konkurs

SF-eiendom klarte aldri å betale kravet fra kommunen. De økonomiske problemene fortsatte, og selskapet gikk til slutt konkurs, uten at tilknytningsgebyrene hytteeierne hadde betalt til selskapet var betalt videre til kommunen. Ved Nedre-Telemark tingretts kjennelse av 5. november 2014 ble det åpnet konkurs i selskapet. Bostyrerens midlertidige innberetning av 23. november 2014 ble fremlagt for retten. Av denne fremgår det av punkt 6.2 at

«Ved revisjonen av regnskapet for 2013 ble det påvist at det ved inngangen av regnskapsåret forelå betydelige periodiseringsfeil, bla i tilknytning til løpende prosjekter. Regnskapet for 2013 viser et underskudd på kr 16.214.771. En del av dette underskuddet skulle vært rapportert tidligere regnskapsår.

Revisor har i nummerert revisorbrev av 29. august 2014 bla påpekt selskapets betydelige underskudd som har medført tap av mer enn halvparten av aksjekapitalen. Revisor har i den forbindelse påpekt styrets

ansvar for å iverksette nødvendige tiltak for å sikre en forsvarlig egenkapital og likviditet. Revisor har også påpekt selskapets manglende bruk av skattetrekkkonto.

Da disse forholdene ikke ble avhjulpet valgte revisor å fratre.»

Etter konkursen ble det avholdt et møte mellom Sjur Fredriksen og Vinje kommune den 28. november 2014. På vegne av Vinje kommune møtte Åge Verpe, Gry Åsne Wienenga og Sten Andersen. Etter møte ble det skrevet et referat med slikt innhold:

«Sjur Fredriksen kontakta Vinje kommune ved teknisk sjef Åge Verpe torsdag 27.11.2014 kl 1510, 1544 og 1602 pr mobil vedkomande utsending av krav om tilknytningsgebyr til heimelshavarar der dette gebyret ikkje er betala.

Sjur Fredriksen ba om ei privat betalingsavtale med moglege alternativ for at kommunen ikkje skulle sende ut krava mot noverande heimelshavarer - dette fordi Sjur Fredriksen var uroa for konsekvensane dette kunne ha mot noverande og framtidige hytteeigarar / kjøparar.

I følge Sjur Fredriksen er desse aktuelle mottakarane av tilknytningsavgift kjøparar av hytter der denne skulle vera betala ihht kjøpekontrakt.

I møte tilbydde Sjur Fredriksen å betale inn kr 1.000.000 innan kl 12.00 tysdag 2.12.2014 og 1 300 000 millionar i lån samt 700 000 i midlar han venta inn, slik at restansen vil vere nedbetala innan to veker.

Det vart i møte avtala at Vinje kommune ikkje skulle sende ut nye krav for Sjur Fredriksen hadde fått høve til å betale desse summane for hytteeigarane.»

Etter møtet betalte Sjur Fredriksen 1.295 000 kroner til Vinje kommune. Utover dette beløpet betalte han ikke mer, og han krevde beløpet tilbakebetalt kort tid etterpå.

Det beløpet Sjur Fredriksen betalte til kommunen, brukte kommunen til å dekke foreldede krav på tilknytningsgebyr.

Vinje kommune krever beløpet fra hytteeierne

Vinje kommune sendte deretter varsel til hytteeierne om at tilknytningsgebyret måtte betales. Brevene som ble sendt hytteeierne er like, og retten viser derfor til brevet som ble sendt Eirik Nodland Hansen den 19. desember 2014. Brevet hadde slikt innhold:

«150/297/0/1 - Holtarvegen 203 - Tilknytningsgebyr vatn og kloakk

Vinje kommune vil gjera merksam på ubetalte gebyr knytt til denne eigedomen.

I samsvar med lov om vass- og avløpsanlegg 01.07.2012 § 3 er det den som er eigar av eigedomen til ei kvar tid, som svarar for at eigedomsgebyr er betalt.

Tilknytningsgebyr er elles tvangsgrunnlag for utlegg i samsvar med § 6 i same lova. Gebyra kan krevjast inn av kommunekassereren etter reglane for innkrevjing av skatt.

Eigedomen har ubetalte tilknytningsgebyr på 97 924,80 inkl. mva.

Faktura vert ettersendt.»

Hytteeierne klaget på at de måtte betale tilknytningsgebyr til kommunen. Ved vedtak av 5. juni 2015 opprettholdt Vinje kommune vedtaket om å ilegge hytteeierne tilknytningsgebyr.

Samtlige hytteeiere har betalt inn tilknytningsgebyret, men under forbehold om tilbakebetaling dersom dommen går i hytteeiernes favør.

Partenes påstander og argumenter

Påstandene til hytteeierne er:

Felles for samtlige:

Vinje kommunes vedtak om å kreve tilknytningsgebyr for eiendommene 150/297/1, 150/297/2, 150/298, 150/299/1, 150/299/2, 150/250/1, 150/250/2, 150/302/1, 150/303/1, 150/254/3, 150/305/1, 150/254/2, 150/383/1, 150/383/2 og 150/291/1 er ugyldig.

For den enkelte:

1. *Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Eirik Nodland Hansen og Mariann Hansen oppad begrenset til kr 97.924,80 med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.*
2. *Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Per Olav Helgeland oppad begrenset til kr 97.924,80 med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall og til betaling skjer.*
3. *Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Geir Nevland og Merete Nevland oppad begrenset til kr 107.007,69 med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall og til betaling skjer.*
4. *Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Jan Grasmyr og Kari Grasmyr oppad begrenset til kr 85.861,30 med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall og til betaling skjer.*
5. *Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Sven Olaf Olafsen og Anita Olafsen oppad begrenset til 85 861,30 med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.*
6. *Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Pål Mosbergvik og Jorunn Mosbergvik oppad begrenset til kr 106.440,- med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.*
7. *Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Kjetil Kaasin og Anlaug Kaasin oppad begrenset til kr 102.892,- med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall og til betaling skjer.*
8. *Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Atle Taalesen og Bente Taalesen oppad begrenset til kr 85.861,60,- med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall og til betaling skjer.*
9. *Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Svein Lysbo, Kari Semb Lysbo, Hanne Lysbo og Nils Jakob Røsholt oppad begrenset til kr 97.073,29,- med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall og til betaling skjer.*
10. *Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Bernt Ove Søvik og Gry Larønningen Søvik oppad begrenset til kr 129.972,50,- med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall og til betaling skjer.*
11. *Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Bastø Fosen AS oppad begrenset til kr 86.581,- med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall og til betaling skjer.*
12. *Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Jan Morten Hedlund og Anne Karin Hedlund oppad begrenset til 83 732,80 med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.*
13. *Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Hans Petter Lien og Hege Finnerud Lien oppad begrenset til kr 83.874,71,- med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.*
14. *Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Terje Tobiassen og Vibeke Tobiassen oppad begrenset til kr 83.874,71,- med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.*
15. *Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Lino Inversini og Benedicte Inversini oppad begrenset til kr 64.431,69,- med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall til betaling skjer.*

For begge tilfeller:

1. *Vinje kommune dømmes til å betale saksøkernes kostnader til klagebehandlingen oppad begrenset til kr 77.239,- fordelt med kr 5149,- pr. saksøker.*
2. *Vinje kommune dømmes til å betale hytteeiernes saksomkostninger*

Hytteeiernes argumenter

Til støtte for påstandene har hytteeierne for det første vist til at Vinje kommunes vedtak om å kreve tilknytningsgebyr er ugyldig. Til støtte for dette argumentet er det vist til

- Vedtaket mangler hjemmel i lov. Legalitetsprinsippet krever i dette tilfellet en klar lovhjemmel. Hytteeierne mener at begrepet «Eigaren» i vass- og avløpsloven referer seg til den som eier eiendommen på tidspunktet tilknytningen skjer og ikke etterfølgende eiere.
- Forutsatt at kommunen hadde hjemmel har kommunen uansett gjennom avtalene inngått med SF-eiendom om anleggsbidrag avtalt at det er SF-eiendom som er debitor for krav om tilknytningsbidrag og de kan derfor ikke kreve hytteeierne for tilknytningsgebyr.
- Vedtaket er sterkt urimelig og derfor ugyldig etter den ulovfestede læren om myndighetsmisbruk

For det andre har hytteeierne argumentert med at kommunens krav på tilknytningsgebyr uansett er falt bort på grunn av passivitet fra kommunen. Dette følger av ulovfestede passivitetsregler som supplerer foreldelsesloven. Til støtte for dette argumentet har hytteeierne vist til at de innrettet seg etter kommunens praksis, noe kommunen var kjent med. Kommunen har hatt en særlig grunn til å reagere, men har ikke foretatt seg noe før de selv ble påført tap.

For det tredje har hytteeierne vist til at kommunens har begått slike feil at de er erstatningsansvarlige ovenfor hytteeierne. Kommunens saksbehandling totalt sett har vært så svak at den innebærer erstatningsbetingede uaktsomhet. Dersom kommunens saksbehandling ikke hadde vært så svak ville ikke hytteeierne blitt påført de økonomiske tapene. Kravet til årsakssammenheng er derfor oppfylt - de økonomiske tapene forbundet med at hytteeierne måtte betale tilknytningsgebyr to ganger samt utgifter oppstått i forbindelse med den kommunale klagebehandlingen ville ikke oppstått dersom kommunen ikke hadde begått slike feil.

Vinje kommunes påstand og argumenter

Vinje kommune har lagt ned følgende påstand:

1. *Vedtaket fattet av Vinje kommunes klagenemd den 5. juni 2015 er gyldig*
2. *Vinje kommune frifinnes for de enkelte erstatningskrav fremsatt i pkt. 1-15 i stevningen*
3. *Vinje kommune tilkjennes sakens omkostninger*

Vinje kommunes argumenter

- Kravet om tilknytningsgebyr har hjemmel i vass- og avløpsloven § 3 jfr. forurensningsforskriften § 16-2 annet ledd. Det som til enhver tid er eier av eiendommen har plikt til å betale tilknytningsgebyr til kommunen. Til støtte for dette vises det til lagmannsrettens dom inntatt i LE-2013-51064. Selv om dommen referer seg til avfallsgebyr og forurensningsloven § 34 har den relevans i denne saken. Lagmannsretten uttalte i den dommen at *«betalingsplikten for avfallsgebyret påligger den som til enhver tid er eiendommen, uansett om eiendommen senere er overdratt ... at kravet oppsto før den ankende part overtok eiendommen, får således ingen betydning for pantesikkerheten og tvangsgrunnlagets gyldighet.»* Ordene *«eier av fast eiendom»* i forurensningsloven § 34 fjerde ledd må tolkes likt som ordene *«eier av fast eiendom»* i vass- og avløpsloven § 3 og forurensningsloven § 16-2.
- Kommunen har ikke inngått noen avtale som hindrer dem i å kreve tilknytningsgebyret fra hytteeierne. Ordningen med å fakturere SF-eiendom ble valgt av praktiske grunner. Det er abonnenten som har ansvaret for å betale gebyret. Praksisen må ses i sammenheng med de kommunale forskriftene av 20. februar 2003 § 11. Kommunen skulle sende faktura til abonnenten samtidig som byggeløyve ble gitt og gebyret måtte betales før eiendommen ble tilknyttet. På dette tidspunktet var ikke hytteeierne kjent for kommunen. Avtalen som kommunen inngikk med SF-eiendom kan uansett ikke forstås slik at det er gjort unntak fra lovens regel om at det er eieren som har plikt til å betale gebyret. Avtalen medførte at kommunen fikk en til debitor i tillegg til hytteeierne, men medførte ikke at kommunen mistet retten til å kreve gebyret fra hytteeierne. Det vises her til Trygve Bergsakers lærebok i pengekravsrett side 112. Avtalen som ble inngått mellom SF-eiendom og hytteeierne er også klar på at hytteeierne hadde plikt til å betale tilknytningsgebyret.

Når det gjelder e-postutvekslingen mellom Mona Kristin Larsen og Therese Lofthus kan ikke denne forstås som at kommunen har frafalt å kreve hytteeierne for tilknytningsavgift dersom SF-eiendom ikke betalte. Lofthus har uansett ikke myndighet til å inngå slik avtale og kan heller ikke anses legitimert til å binde kommunen.

- Vedtaket om å kreve tilknytningsgebyr er ikke sterkt urimelig. Vedtaket har hjemmel i lov, det bygger ikke på utenforliggende hensyn og kommunen har gjennom hele prosessen fulgt forvaltningsloven. Terskelen for når et vedtak er ugyldig på dette grunnlaget er svært høy, noe den sparsommelige rettspraksisen på området viser. Da kan det ikke et vedtak som går ut på å kreve inn et lovbestemt gebyr være sterkt urimelig.
- Kommunens krav har ikke falt bort som følge av passivitet. Kravet er ikke foreldet etter foreldelsesloven. Det er derfor ikke rom for passivitetsbetraktninger innenfor den ordinære 3 års fristen. Dette følger blant annet av lagmannsrettsavgjørelse inntatt i LH-2014-85859. Hytteeierne har ikke hatt noen berettiget forventning om at kravet var betalt fra kommunen, siden de ikke hadde undersøkt med kommunen at kravet

faktisk var betalt. Det vises videre også til at hytteeierne etter lov og forskrift var forpliktet til å betale tilknytningsavgift. Kommunen rettet også kravet mot hytteeierne så snart det var klart at SF-eiendom ikke kunne betale.

- Vinje kommune har ikke handlet uaktsomt. Det er derfor ikke grunnlag for erstatningsansvar. Det er SF-eiendom og Sjur Fredriksen som har ansvaret for hytteeiernes tap, ikke kommunen. SF-eiendom unnlot å opplyse kommunen om sin anstrengte økonomi. Det var ikke uaktsomt å fakturere SF-eiendom som tiltakshaver. På de aktuelle tidspunkter var heller ikke eiendommene videresolgt til hytteeierne.

Kommunen hadde ikke grunn til å tro at SF-eiendom ikke ville betale avgiften videre. Gjennom e-postutvekslingen med kommunen ga Sjur Fredriksen uttrykk for at kravet ville bli betalt. På bakgrunn av disse opplysningene var det ikke uaktsomt av kommunen å gi betalingsutsettelse. Kommunen hadde heller ikke noen grunn til å varsle hytteeierne.

Dersom retten kommer til at kommunen har vært uaktsom; kommunen kan uansett ikke anses som uaktsom før det i begynnelsen av juni 2014 ble klart at Sjur Fredriksen ikke oppfylte tidligere betalingsavtale, og kommunen ga ny betalingsutsettelse på alt frem til august 2014.

Det er uansett ikke grunnlag for å anse det som uaktsomt å unnlate å varsle

Hytteeierne til kommunen hadde begynt å fakturere dem for årsavgift.

- Dersom retten kommer frem til at kommunen har vært uaktsom er det uansett ikke årsakssammenheng mellom uaktsomheten og hytteeiernes økonomiske tap. Kommunen har uansett ikke vært uaktsom før månedsskifte mai/juni 2014. Dersom kommunen hadde varslet hytteeierne på dette tidspunktet ville ikke hytteeierne kommet i en annen posisjon, de ville fortsatt blitt påført tapet. Årsaken er at nesten alle hytteeierne hadde betalt fullt oppgjør til SF-eiendom på dette tidspunkt. De hadde derfor ikke mulighet til å holde tilbake penger som sikkerhet for kravet på tilknytningsavgift.
- Hvis retten kommer til at kommunen har vært uaktsom og det er årsakssammenheng mellom kommunens uaktsomhet og hytteeiernes økonomiske tap må erstatningsansvaret lempes i medhold av skadeerstatningsloven § 5-2. Det er ikke rimelig at kommunen skal bære hele risikoen for hytteeiernes tap.
- Dersom retten kommer til at vedtaket er gyldig, men likevel kommer til at Vinje kommune er erstatningsansvarlig er det ikke årsakssammenheng mellom uaktsomheten og hytteeiernes utgifter til juridisk bistand under klageprosessen.

Retten vurdering

På bakgrunn av drøftelsen nedenfor har retten kommet frem til at Vinje kommune ikke hadde hjemmel til å kreve tilknytningsgebyr fra hytteeierne. Vedtaket er derfor ugyldig. Konsekvensen blir at beløpene skal tilbakebetales og hytteeiernes utgifter skal erstattes.

Myndighetenes krav på avgifter og gebyr er et inngrep i privates interesser. Vedtaket krever derfor hjemmel i lov, jfr. Grunnloven § 113. Når det gjelder de nærmere kravene til lovhjemmel vises det til dom fra Høyesterett inntatt i Rt-2014-1281. I dommens avsnitt 48 uttales det at «*Legalitetsprinsippet får anvendelse generelt der staten gjør inngrep overfor den enkelte, og krever hjemmel i lov jf. Grunnlova § 113. Det innebærer at lovens ordlyd står sentralt ved tolkningen. Men tolkningstilsvil må løses ut fra hva som er best i samsvar med en avveining av samtlige rettskildedefaktorer og som sikrer tilstrekkelig klarhet og forutsigbarhet for borgerne. Et prinsipp om at tolkningstilsvil i en sak skal løses i borgerens favør, vil lett kunne slå ut motsatt for andre avgiftspliktige i andre sammenhenger, og er neppe egnet som noen god rettesnor. Jeg viser til drøftelsen i Zimmers Lærebok i skatterett 7. utgave fra 2014 hvor han på side 49 konkluderer slik:*

«Det gjelder ikke noe prinsipp i norsk skatterett om at skattelover i tvilstilfelle skal tolkes i skatteytters favør.» Dette er jeg enig i.»

Som det fremgår av tabellene som er inntatt på side 8-11 i dommen var det ingen av hytteeierne som hadde overtatt hyttene når byggeløyve ble gitt og når hyttene ble tilknyttet det kommunale vann og avløpsnett.

Problemstillingen i saken er dermed om vass- og avløpsloven § 3 gir hjemmel til å kreve at en senere eier skal betale et ikke innfridd tilknytningsgebyr. Eventuelt om bestemmelsen skal forstås slik at den kun gir hjemmel til å kreve gebyret fra den som eide eiendommen når kravet på tilknytningsgebyr oppsto.

Det fremgår av vass- og avløpsloven § 3 første avsnitt at «*Når ein fast eiendom har tilknytning til kommunal vass- eller avløpsleidning, antan beinveges eller gjennom privat samleidning, har eigaren skyldnad til å svare vass- og avløpsgebyr til kommunen.*»

Loven trådte i kraft 1. juli 2012. Enkelte byggeløyver i saken er gitt før loven trådte i kraft. Dette får ikke betydning siden loven bygger på lov av vass og kloakkavgifter fra 1974 og vass og avløpsloven § 3 første avsnitt har samme innhold som § 1 i den tidligere loven.

Lovens ordlyd er klar på at eieren er ansvarlig for gebyrene. Ordlyden løser imidlertid ikke spørsmålet om kommunen kan kreve tilknytningsgebyr fra en som ikke var eier på tidspunktet hvor kravet oppsto. Det fremgår ikke av bestemmelsen at gebyret kan kreves fra etterfølgende eiere. Videre står det heller ikke at kravet følger eiendommen og det står ikke noe om når kravet oppstår. Men slik bestemmelsen er utformet er det rimelig å tolke den i retning av at kravet oppstår i det tilknytningen skjer siden kravet knytter seg til tilknytningen.

Lovgiver har gitt departementet og kommunene fullmakt til å regulere det nærmere innholdet i regelverket for vann og avløpsgebyr. Det vises her til vass- og avløpsloven § 4 annet avsnitt og § 5, som overlater til hhv. departement og kommune å gi nærmere forskrifter på området.

Departementet har gitt nærmere regler for gebyrene i forurensningsforskriften kapittel 16. Forskriften er gitt med hjemmel i den tidligere vass- og avløpsanleggsloven, men gjelder likevel, jfr. vass- og avløpsanleggsloven § 7 annet ledd.

Det fremgår av forurensningsforskriften § 16-2 at

«Gebyrene for eiendom som brukes som bolig, skal beregnes for hele eiendommen under ett eller separat for den enkelte boenhet.

Eier av fast eiendom er i alle tilfelle ansvarlig for gebyrene ovenfor kommunen.

Videre følger det av § 16-3 at «*Plikt til å betale engangsgebyr for tilknytning oppstår når en ellers gebyrpliktig eiendom blir bebygd, eller når gebyrplikt for bebygd eiendom inntreffer etter lov om kommunale vass- og kloakkavgifter § 1. Ved tilbygg eller påbygg kan det beregnes tillegg i tilknytningsgebyret.*»

Forurensningsforskriften er tydelig på at eieren har ansvaret for avgiften. Videre er den tydelig på når kommunens krav på tilknytningsavgift oppstår. Forurensningsforskriften sier imidlertid heller ikke noe om kravet kan rettes mot etterfølgende eiere / hjemmelshavere.

Vinje kommune har med hjemmel i vass- og avløpsanleggsloven § 5 vedtatt egne forskrifter om vann og avløpsgebyr. Forskriftene ble endret ved kommunestyrets vedtak av 12. desember 2012 og endringen trådte i kraft den 1. januar 2013. Frem til 1. januar 2013 gjaldt forskrifter vedtatt den 20. februar 2012. Retten viser derfor først til innholdet i disse forskriftene.

I forskriftene § 3, fremgår enkelte definisjoner. Blant annet er abonnent definert som

«Eigar av eiendom som er registrert i grunnboka med eige gards- og bruksnummer eller seksjonsnummer(under felles gards - og bruksnummer), som er tilknytt kommunal vass- og eller avløpsleidning direkte eller gjennom felles stikkleidning.

Det same gjeld festar av eiendom med festeavtale for 10 år eller meir men der festaren eig dei bygningane som er plassert på tomta, og bruker festerett slik det går fram av lov om tomtefeste.

Eigar / festar kan gjera avtale om at andre personer er deira representant for rekningane. Rekningar vert sendt representant, men eigar / festar er ansvarleg.»

Forskriftens § 11 regulerte innbetalingen av gebyr. Av bestemmelsen fremgikk det at

«Abonnten er ansvarleg for betaling av gebyra.

Kommunen sender faktura for eingongsgebyr for tilknytning til abonnenten samstundes som igangsettjingsløyve(byggeløyve) blir gitt eller når eksisterande bygg blir tilknytt kommunal leidning. Eingongsgebyret må vere innbetalt før tilknytning skjer.»

Vinje kommune endret forskriftene den 13. desember 2012. De nye forskriftene trådte i kraft den 1. januar 2013. Når det gjelder definisjonen på abonnement ble det ikke gjort realitetsendringer. I forskriftens § 2-2 ble det gitt regler om utformingen av gebyret. Det fremgår av bestemmelsen at «*Eingongsgebyret for bustader og fritidsbustader vert fastsatt pr. m2 bruksareal(BRA) berekna med grunnlag i NS 3940 eller eksisterande arealdata.*

Eingongsgebyret for andre eigedomar blir fastsett etter storleiken på vassmålaren.

Eingongsgebyret forfell til betaling ved påkrav etter at rammeløyve er gjeve eller seinast ved tilknytning. Krav om betaling sendast seinast 2 månadar etter at godkjent byggesøknad ligg føre. Ved utviding av eksisterande bygg forfell eingongsgebyret til betaling ved påkrav eller seinast 2 månadar etter godkjent byggesøknad.»

Om ansvaret for gebyret er det gitt egne regler i forskriftens § 3-3, som har slikt innhold:

«Abonnten har ansvar for betaling av gebyr, uansett om gebyrkravet er retta mot abonnenten eller annan rekningsmottakar.

Abonnenter som samarbeider om felles vassmål, er solidarisk ansvarlig for gebyra. Gjeld slikt samarbeid eit sameiege etter lov om eigarseksjonar, er kvar abonnent ansvarleg for mengdevariabel del av gebyret i forhold til sin eigarpart, dersom ikkje anna fordeling er fastsett i sameigets vedtekter eller bindande vedtak i sameieget.»

De reglene det er vist til ovenfor viser at tilknytningsgebyret oppstår og forfaller når byggeløyve blir gitt, eventuelt når eiendommen blir tilknyttet. Videre er regelverket klart på at den som er eier/hjemmelshaver på dette tidspunktet er ansvarlig for kravet. Det er på det rene at hytteeierne på dette tidspunktet ikke var eiere/hjemmelshavere hverken reelt eller formelt.

Når de kommunale forskriftene ses i sammenheng med forurensningsforskriften og vass- og avløpsloven tilsier de at eier på tidspunktet for tilknytning / innvilgelse av byggetillatelse er ansvarlig. Forskriftene er også detaljerte. Likevel fremgår det ingenting om at kravet kan rettes mot etterfølgende eiere. Etter rettens syn er dette et argument for at kravet ikke kan rettes mot hytteeierne. Dette er imidlertid ikke tilstrekkelig til å fastslå at hytteeierne ikke er ansvarlige. Det er derfor nødvendig å vurdere rettspraksis og rimelighetshensyn (reelle hensyn).

Rettspraksis

Det lite rettspraksis på området. Partene har vist til en avgjørelse hver. Slik retten ser det har begge disse avgjørelsene liten relevans.

Hytteeierne har vist til en lagmannsrettsavgjørelse fra 1959, inntatt i RG-1959-460. Lagmannsretten la i den dommen til grunn at ny eier ikke ble ansvarlig for tilknytningsavgift som hadde oppstått under tidligere eier og som tidligere eier ikke hadde betalt. Eieren som fikk kravet mot seg var også helt ukjent med avgiften.

Det er flere forhold som svekker dommens betydning som rettskilde. For det første er det en lagmannsrettsdom av eldre dato. Videre er den avsagt før dagens vass- og avløpslov og for så vidt før den tidligere vass- og kloakkavgiftsloven ble vedtatt (1974). Dommen ble derfor avsagt på et tidspunkt hvor området ikke var lovregulert. Dommen kan derfor ikke tillegges vekt.

Vinje kommune har på sin side vist til en kjennelse fra lagmannsretten inntatt i LE-2013-51064. Saken gjaldt et avfallsgebyr med hjemmel i forurensningsloven § 34. Gebyret oppsto under tidligere eier, men ble krevd betalt av nåværende eier. I kjennelsen uttales det at «Lagmannsretten legger til grunn at det ikke får betydning for saken at fakturaen, som ble sendt ut den 24. februar 2012, ble sendt til eiendommens daværende eier. Det følger av forurensningsloven § 34 fjerde ledd at avfallsgebyret skal betales av den som eier eiendommen. I dette ligger det at betalingsplikten for avfallsgebyret påligger den som til enhver tid eier eiendommen, uansett om eiendommen senere er overdratt. At kravet oppsto før ankende part overtok eiendommen, får således ingen betydning for pantesikkerheten og tvangsgrunnlagets gyldighet.»

Dommen gjelder avfallsgebyr etter forurensningsloven. Hensynet til sammenheng i regelverket om innkreving av kommunale avgifter tilsier at begrepet «eigaren» i vass- og avløpsloven tolkes likt som begrepet «eier» i forurensningsloven § 34. Dette gir dommen en viss relevans og blir et argument i retning av at kommunen kan kreve tilknytningsgebyr også fra etterfølgende eiere / hjemmelshavere. Men som vist til under er det forhold som svekker dette argumentet.

Andre rettskilder

Spørsmålet om kommunen kan kreve tilknytningsavgift fra hytteeierne løses ikke gjennom å lese loven, eller forskriftene i seg selv. Spørsmålet er heller ikke omtalt i lovens forarbeider, og det er lite veiledende rettspraksis. Ved vurderingen av om loven i dette tilfellet gir hjemmel til å kreve tilknytningsgebyr må derfor

også andre rettskilder vurderes. Etter rettens syn er det særlig tre hensyn som blir relevante; hensynet til sammenheng i regelverket, hensynet til kommunens praktisering av regelverket og hensynet til en forutberegnelighet.

Hensynet til sammenheng i regelverket

Hensynet til sammenheng i regelverket tilsier at begrepet «eigar» i vass- og avløpsloven skal forstås på samme måte som begrepet «eier» i forurensningsloven § 34. Reglene har en lik oppbygning, og begge regler gjelder offentlige avgifter. Etter rettens syn er det imidlertid grunnlag for å skille mellom avfallsgebyr og gebyr for vann og kloakk på den ene siden og tilknytningsgebyr på den andre siden.

For det første er disse avgiftene svært ulike. Avfallsgebyr og årsgebyr for vann og kloakk er betaling for en løpende tjeneste som kommunen utfører for eiendommen. Avgiftene forfaller derfor til betaling hvert år. Det er derfor naturlig at den som eier eiendommen til enhver tid er ansvarlig.

Tilknytningsgebyret knytter seg derimot til en enkeltstående begivenhet; tilknytningen til det kommunale vann og avløpsnett.

Videre er beløpenes størrelse svært ulike. Avfallsgebyret og årsgebyr for vann og kloakk er normalt relativt små beløp. Tilknytningsgebyret derimot er et høyt beløp, noe denne saken illustrer. Derfor er det mer rimelig at et avfallsgebyr på noen få tusenlapper kan kreves fra den som eier eiendommen til enhver tid, enn et tilknytningsgebyr på rundt 100 000 kroner.

Etter rettens syn er denne forskjellen også vektlagt ved utformingen av reglene om lovbestemt pant i panteloven § 6-1. Lovbestemt pant innebærer en panterett som fremgår direkte av loven og som har prioritet foran andre kreditorer og godtroende kjøpere uten at den er tinglyst.

Etter pantelovens § 6-1 har kommunen lovbestemt panterett for sitt krav på eiendomsskatt, avfallsgebyr, avgift for feiing og årsavgift for vann og kloakk. Kommunen har derimot ikke lovbestemt pant for kravet på tilknytningsgebyr.

I forarbeidene(rådsegn 8 til sivillovbokutvalget(1970) side 125) til panteloven § 6-1 står det følgende om hvorfor kravet på tilknytningsgebyr ikke gir grunnlag for lovbestemt pant:

«Nr. 3 i denne paragrafen er ny i høve til det som no gjeld, men utvalet finn grunn til å setja avgifter som dette på line med kommunale avgifter som nemnt i nr. 1 og 2.

Regelen i denne paragrafen har heimel for legalpant utan tinglysing så langt det gjeld særlege eigedomsavgifter m.a. til drift av kloakkverk med reinseverk. Eingongstilskot fell her utanfor; ordet «drift» i utkastet går såleis på baa alternativ (vassverk og kloakkverk).

Eit eingongstilskot til bygginga synest helst å koma i klasse med refusjonar etter bygningslova. Skal det vera slik refusjonsplikt med pantetrygd i eigdomane, bør det vera på tilsvarende vilkår og med krav om tinglysing på same måte som etter den nye bygningslova (jfr. ovanfor s. 124).

Føresegna i nr. 3 er forma såleis at avgifter til drift av reinseverk kan tryggjast med legalpant anten det er tale om reinsing av vatn eller kloakk. Ein må rekna med at det aukar på med tiltak som nemnt frametter. Heimelen for avgiftene lyt likevel søkjast i andre lover, og i samsvar med det som er sagt ovanfor, er lovpanteheimelen òg avgrensa til avgifter som kjem frå drifta. Særkostnader med utbygginga fell såleis utanfor.»

På Gyldendahl rettsdata note 33, står det med referanse til vass- og avløpsloven § 6 at det ut «*fra et generelt ønske om å begrense omfanget av legalpant av hensyn til andre kreditorer, er det bare årsgebyret som er sikret med legalpant.*»

Spørsmålet blir da hvorfor lovgiver har valgt å unnta nettopp tilknytningsgebyr fra lovbestemt pant, noe det ikke gis svar på i forarbeidene eller på rettsdata.

Etter rettens syn er det mest naturlig å se dette i sammenheng med at kravet på tilknytningsgebyr på flere området skiller seg fra de kravene som gir grunnlag for lovbestemt pant. Dette på grunn av tilknytningsgebyrets størrelse og på grunn av at det knytter seg til en enkeltstående begivenhet og ikke til en løpende tjeneste som kommunen yter på årlig basis.

Derfor er det urimelig om et krav om tilknytningsgebyr skal ha lovbestemt panterett til skade for andre kreditorer. Av samme grunn er det urimelig at et krav om tilknytningsgebyr skal kunne rettes mot den som til enhver tid eier eiendommen.

Hensynet til sammenheng i regelverket kan derfor ikke være et argument for at vass og avløpsloven og dens forskrifter gir kommunen hjemmel til å kreve at hytteeierne betaler tilknytningsgebyret. Derfor kan heller ikke avgjørelsen i LE-2013-51064 tillegges særlig mye vekt.

Kommunens praktisering av regelverket

Dersom kommunen mente at kravet på tilknytningsavgift kunne rettes mot etterfølgende eier hadde de en sterk oppfordring til å innta bestemmelser om dette i forskriftene. Retten viser her til at de kommunale forskriftene først ble vedtatt i 2003, supplert i 2006 og endret i 2013. Det har ikke på noe tidspunkt blitt tatt inn formuleringer om at kravet kunne rettes mot etterfølgende eier, selv om forskriftene på mange områder er detaljerte. Siden kommunen selv har bidratt til å vedta de omtvistede reglene i saken, blir dette er argument mot den regelforståelsen kommunen nå argumenterer for.

Videre har kommunen selv praktisert reglene slik at hytteeierne har fått en berettiget forventning om at kravet ikke ville bli rettet mot dem.

Det vises her til e-post korrespondansen mellom Therese Lofthus i Vinje kommune og Mona Kristin Larsen i SF-eiendom, inntatt lengre oppe i dommen på side 11-14. Kommunen gir jo her uttrykk for at de ønsker å fakturere tiltakshaver på tidspunktet byggeløyve blir gitt og ikke etterfølgende eiere. Denne praksisen har også hytteeierne innrettet seg etter ved å betale beløpet til SF-eiendom isteden for å betale det direkte til kommunen.

Situasjonen er dermed slik at kommunen har vedtatt et regelverk som ikke sier noe om at kravet kan rettes mot etterfølgende eiere, slik hytteeierne er. Deretter har de praktisert det på en slik måte at hytteeierne har fått en berettiget forventning om at de kunne betale med frigjørende virkning til SF-eiendom. Da blir det åpenbart urimelig om hytteeierne nå skal bli nødt til å betale beløpet på nytt til kommunen. Siden det er sparsommelig med andre rettskilder på området må dette klart tillegges vekt ved tolkningen av de aktuelle bestemmelsene.

Hensynet til forutberegnelighet

Dersom bestemmelsene i vass- og avløpsloven, forurensningsforskriften og de kommunale forskriftene skal tolkes slik at kommunen kan rette kravet mot hytteeierne innebærer det at regelen må forstås slik at kravet også kan rettes mot eiere som kommer til deretter, dvs. eier nr. 2, 3 osv. På samme måte som et krav om avfallsgebyr og årsgebyr for vann og avløp.

Dette kan være dramatisk for personer som kjøper eiendom. Kravet er stort og kan være en stor økonomisk belastning å innfri. Hensynet til at innbyggerne skal ha forutberegnelighet for store skatte og avgiftskrav tilsier derfor at det må kreves en klar lovhjemmel. Bestemmelsene i vass- og avløpsloven, forurensningsforskriften og kommunens forskrifter oppfyller ikke dette kravet.

Konklusjon

På bakgrunn av drøftelsen ovenfor har retten kommet frem til at kommunen ikke har hjemmel til å kreve at hytteeierne betaler tilknytningsgebyret. Vinje kommunes vedtak om å kreve tilknytningsgebyr fra hytteeierne er derfor ugyldig.

Et ugyldig vedtak har ingen rettsvirkninger. Vinje kommune skal derfor betale innbetalt tilknytningsgebyr tilbake til hytteeierne. Videre følger det av forvaltningsloven § 36 at hytteeierne har krav på å få dekket utgiftene i forbindelse med den kommunale klagebehandlingen. Hytteeierne har totalt sett krevd 77 239 kroner i erstatning for utgifter til advokat i forbindelse med den kommunale klagebehandlingen. Beløpet skal fordeles på hver av hytteeierne med 5149 kroner på hver. Utgiftene er dokumentert ved fremleggelse av timeliste og retten legger beløpet til grunn.

Saksomkostninger

En part som har vunnet en sak har normalt krav på full erstatning for sine saksomkostninger, jfr. tvisteloven § 20-2(1) jfr. § 20-5(1). Hytteeierne har i dette tilfellet vunnet saken og retten ser ikke grunn til å gjøre unntak fra hovedregelen om at vinnende part skal tilkjennes saksomkostninger. Unntaksreglene i tvisteloven § 20-2(3) a) til c) og § 20-4 er ikke aktuelle i denne saken.

Advokat Øystein Slettebø har levert en kostnadsoppgave på 356 487 kroner inkl. mva. som fordeler seg på samtlige hytteeiere. Motparten hadde ingen innsigelser til beløpet og retten ser ingen grunn til å redusere kravet av eget initiativ, jfr. tvisteloven § 20-5(5). Saksomkostninger i tråd med kostnadsoppgaven blir derfor tilkjent.

På grunn av sakens omfang er ikke dommen avsagt innen lovens frist.

Domsslutning

Gjelder samtlige saksøkere

Vinje kommunes vedtak om å kreve tilknytningsgebyr for eiendommene 150/297/1, 150/297/2, 150/298, 150/299/1, 150/299/2, 150/250/1, 150/250/2, 150/302/1, 150/303/1, 150/254/3, 150/305/1, 150/254/2, 150/383/1, 150/383/2 og 150/291/1 er ugyldig.

Gjelder den enkelte saksøker

1. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Eirik Nodland Hansen og Mariann Hansen på kr 97.924,80,- innen en frist på to uker fra forkynnelse av dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.
2. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Per Olav Helgeland på kr 97.924,80,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av denne dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.
3. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Geir Nevland og Merete Nevland på kr 107.007,69,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av denne dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.
4. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Jan Grasmyr og Kari Grasmyr på kr 85.861,30,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av denne dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.
5. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Sven Olaf Olafsen og Anita Olafsen på kr 85.861,30,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.
6. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Pål Mosbergvik og Jorunn Mosbergvik på kr 106.440,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.
7. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Kjetil Kaasin og Anlaug Kaasin på kr 102.892,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.
8. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Atle Taalesen og Bente Taalesen på kr 85.861,60,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.
9. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Svein Lysbo, Kari Semb Lysbo, Hanne Lysbo og Nils Jakob Røsholt på kr 97.073,29,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.
10. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Bernt Ove Søvik og Gry Larønningen Søvik på kr 129.972,50,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.
11. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Bastø Fosen AS på kr 86.581,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.
12. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Jan Morten Hedlund og Anne Karin Hedlund på kr 83.732,80,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.
13. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Hans Petter Lien og Hege Finnerud Lien på kr 83.874,71,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.
14. Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Terje Tobiassen og Vibeke Tobiassen på kr 83.874,71,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av dommen. Ved betaling etter forfall påløper det

forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.

15. *Vinje kommune dømmes til å betale et beløp til Lino Inversini og Benedicte Inversini på kr 64.431,69,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av dommen. Ved betaling etter forfall påløper det forsinkelsesrente etter reglene i forsinkelsesrenteloven.*

Gjelder samtlige saksøkere

1. *Vinje kommune dømmes til å betale saksøkernes kostnader til klagebehandlingen på kr 77.239,- fordelt med kr 5149,- pr. saksøker. Betalingsfristen er to uker fra forkynnelsen av dommen.*
2. *Vinje kommune dømmes til å erstatte sakssøkerenes saksomkostninger med kr 356.487,- innen en frist på to uker fra forkynnelsen av dommen.*